

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la recurs

învinuirea lui

Mihail Cotos și Ion Gogu

(art. 327 alin. (2) lit. b¹ Cod penal)

(Dosarul nr. Ira-1815/2023

Nr. PIGD 1-20015172-01-Ira-14092023)

Recurs depus până la 01 septembrie 2023 și admis în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 16) CPP; efectele încălcării competenței la sesizarea instanței, conform legislație în vigoare până la 01 septembrie 2023; posibilitatea conform art. 425 CPP de a adopta o hotărâre mai favorabilă apărării în urma admiterii recursului procurorului; emiterea încheierii interlocutorii în temeiul art. 218 CPP în ceea ce privește erorile admise de procurori și sesizarea Procurorului General.

09 aprilie 2025

Au examinat anterior cauza judecătorească:

Prima instanță: Adrian Clevada;

Instanța de apel: Ala Rotaru, Dumitru Pușca, Ruslana Bordeniuc;

Textul corespunde originalului

Judecând în lipsa părților recursul în cauza penală privind învinuirea lui Mihail Cotos și Ion Gogu,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stella Bleșceaga, *Președinte,*

Ghenadie Eremciuc,

Vladislav Gribincea, *judecători,*

constată următoarele:

ASPECTE GENERALE ȘI DE PROCEDURĂ

1. Mihail Cotos s-a născut în anul 1979 în r. Rîșcani, iar Ion Gogu s-a născut în anul 1992 în r. Sîngerei. Ei au fost apărați de avocatul Grigore Pralea.

2. Învinuirea se bazează pe faptele de abuz în serviciu comise de angajații Inspectoratului de Poliție Sîngerei, care au dus la omorul a două persoane (art. 327 alin. (2) lit. b¹) Cod penal).

3. Prin [sentința](#) Judecătoriei Bălți, sediul Sîngerei, din 30 noiembrie 2021, Mihail Cotos și Ion Gogu au fost achitați, pe motiv că nu a fost constatată fapta.

4. La 06 decembrie 2021, procurorul Alexandru Godorog a contestat sentința cu apel, solicitând condamnarea celor doi la închisoare pe un termen de patru ani, în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în cadrul Ministerului Afacerilor Interne pe un termen de șapte ani.

5. Prin [decizia](#) Curții de Apel Bălți din 17 mai 2023, a fost admis apelul, casată total sentința, inclusiv din oficiu, în baza art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, și pronunțată o hotărâre de încetare a procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

6. La 12 iulie 2023, procurorul Lilia Prisacari a contestat cu recurs decizia și solicită dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.

7. Urmărirea penală a fost pornită la 05 iulie 2019 și finalizată la 27 ianuarie 2020. Prima instanță a examinat cauza în perioada 04 februarie 2020 - 30 noiembrie 2021. Instanța de apel a examinat cauza în perioada 26 ianuarie 2022 - 17 mai 2023. La 04 septembrie 2023, cauza a ajuns la Curtea Supremă de Justiție.

ÎN FAPT

8. La 07 mai 2019, procurorul Dumitru Ceaica a întocmit un raport de autosesizare. Temei de autosesizare a servit faptul tragerii la răspundere penală a lui V. Guzun. Acesta era pus sub învinuire pentru săvârșirea, la 05 mai 2019, a omorului părinților săi (Iu. și C. Guzun). În timpul audierii, I. Guzun, fratele lui V. Guzun, a declarat că a sesizat anterior autoritățile pentru a lua măsuri împotriva lui V. Guzun, care manifesta agresivitate față de părinți și avea un comportament inadecvat.

9. I. Guzun a depus două plângeri prin care solicita măsuri împotriva lui V. Guzun, acuzându-l de agresiune verbală și amenințări cu răfuială fizică față de părinții săi. Mihail Cotos, în calitate de inspector principal la IP Sîngerei, a fost desemnat să examineze materialul din 07 aprilie 2019, iar Ion Gogu, în calitate de inspector superior la IP Sîngerei, a fost desemnat să examineze materialul din 12 aprilie 2019. Ambii inspectori au emis încheieri prin care au propus încetarea examinării. Aceștia au constatat că, la 07 și 12 aprilie 2019, V. Guzun a avut conflicte cu membrii familiei sale (Iu. și C. Guzun) și i-a amenințat cu răfuială fizică. Ei au observat că V. Guzun prezenta un comportament agresiv, vorbea singur și striga, fiind bănuțit că ar avea tulburări psihice. Încheierile inspectorilor s-au bazat doar pe declarațiile lui I. Guzun, care au fost interpretate greșit. Încheierile menționau că I. Guzun a declarat că V. Guzun nu ar fi agresiv. Declarațiile lui Iu. și C. Guzun, care afirmau că fiul lor este agresiv, au fost ignorate. Potrivit procesului-verbal al Comisiei Multidisciplinare din 18 aprilie 2019, I. Guzun a menționat că fratele său, V. Guzun, are frecvent un comportament agresiv. A fost recomandată adresarea către un medic psihiatru pentru a evalua gravitatea stării de sănătate a lui V. Guzun (f.d. 16-37, vol. I).

10. La 05 mai 2019, V. Guzun și-a ucis ambii părinți, cu o cruzime deosebită. La [01 august 2019](#), el a fost liberat de răspundere penală și supus la tratament medical forțat în instituție psihiatrică cu supraveghere riguroasă.

11. La 07 mai 2019, procurorul-șef al r. Sîngerei, Ion Roșca, a dispus transmiterea materialelor procurorului Alexandru Godorog pentru a decide asupra sesizării conform art. 274 Cod de procedură penală (f.d. 11, vol. I).

12. La 05 iulie 2019, procurorul Alexandru Godorog, care a fost numit în calitate de procuror în anul 2005, a dispus pornirea urmăririi penale conform elementelor infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (2) lit. c) Cod penal în acțiunile angajaților Inspectoratului de Poliție Sîngerei. Numele lui Gogu și Cotos sunt menționate în ordonanța de pornire a urmăririi penale, însă nu și în dispozitivul ordonanței. Cauzei penale i-a fost atribuit nr. 2019228003 (f.d. 1, vol. I). Potrivit ordonanței din 05 iulie 2019, procurorul Alexandru Godorog și-a asumat exercitarea personală a urmăririi penale.

13. La 30 iulie 2019 și, respectiv, 09 octombrie 2019, Ion Gogu și Mihail Cotos au fost recunoscuți în calitate de bănuți, iar, ulterior, în calitate de învinuți în baza art. 327 alin. (2) lit. b¹) Cod penal. Ei au fost învinuți că, în calitate de inspectori la IP Sîngerei, la 07 și 12 aprilie 2019, au primit sesizări privind acte de violență din partea lui V. Guzun asupra părinților săi. Mihail Cotos a primit materialul din 07 aprilie 2019 și a decis să-l trimită către Comisia Multidisciplinară a Primăriei or. Sîngerei pentru evaluare. El nu a întreprins măsuri directe pentru protejarea victimelor. Ion Gogu a primit materialul din 12 aprilie 2019. El a finalizat examinarea și a arhivat materialele, fără a întreprinde măsuri pentru a opri comportamentul agresiv al lui V. Guzun. La 05 mai 2019, V. Guzun a comis omorul cu o cruzime deosebită. Prin neîndeplinirea atribuțiilor de

serviciu și prin faptul că nu au intervenit pentru a proteja victimele, cei doi ar fi subminat autoritatea poliției și ar fi încălcat drepturile victimelor.

14. La 27 ianuarie 2020, procurorul Alexandru Godorog a întocmit rechizitoriul și a transmis cauza în instanța de judecată (f.d. 98-107, vol. II).

15. În primă instanță, apărătorii au pledat pentru achitare. Ei au indicat la lipsa probelor și a elementelor componente de infracțiune în acțiunile inculpaților (f.d. 173, vol. II). Mihail Cotos de asemenea a solicitat încetarea procesului penal, deoarece cauza nu a fost remisă după competență la etapa urmăririi penale, iar învinuirea este ilegală (f.d. 164, vol. II).

16. Prin [sentința](#) Judecătoriei Bălți, sediul Sîngerei, din 30 noiembrie 2021 Mihail Cotos și Ion Gogu au fost achitați, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii. Instanța a considerat că învinuirea nu era concretă și ducea la imposibilitatea exercitării dreptului la apărare. De asemenea, acuzarea nu a dovedit încălcarea atribuțiilor de serviciu. Declarațiile Iu. și ale lui C. Guzun, luate la examinarea plângerilor, nu descriu acțiuni care să poată fi considerate violență în familie. Acest fapt a fost constatat și de Comisia multidisciplinară a Primăriei Sîngerei. Declarațiile martorilor apărării, printre care Lucia Baci și Ana Tabarcea, indică același lucru. În plus, nici martorii acuzării, Inna Timofciță și Petru Costișanu, nu au confirmat violența în familie. Prin urmare, la momentul depunerii plângerilor, nu existau acțiuni care să poată fi considerate violență în familie, care să justifice aplicarea măsurilor speciale (emiterea unui ordin de restricție sau reținere).

17. Procurorul Alexandru Godorog a depus apel. El a solicitat condamnarea lui Mihail Cotos și Ion Gogu la închisoare pe un termen de patru ani, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în MAI pe un termen de șapte ani. În viziunea apelantului, instanța greșit a concluzionat că fapta infracțională nu a fost dovedită. Sentința a fost bazată pe o evaluare greșită a probelor și pe o motivare pătinoasă. Instanța a argumentat, pe de o parte, că învinuirea nu a fost susținută de probe, iar pe de altă parte, că învinuirea nu este clară.

18. În instanța de apel, Mihail Cotos a reiterat solicitarea de încetare a procesului penal (f.d. 6, vol. III). Ion Gogu și apărătorul Grigore Plarea au solicitat menținerea sentinței de achitare (f.d. 27-28, vol. III). La 17 mai 2023, instanța de apel a pus în discuție respectarea competenței materiale. Ea a conchis că infracțiunea incriminată ține de competența exclusivă a Centrului Național Anticorupție (CNA) sau a Procuraturii Anticorupție. La materialele cauzei nu există ordonanța Procurorului General de stabilire a competenței Procuraturii Sîngerei să exercite urmărirea penală (f.d. 36, vol. III). Procurorul a invocat că nu este încălcată competența. Investigarea cazului de către Procuratura Sîngerei nu a afectat legalitatea procedurii, procesul penal fiind desfășurat conform legii (f.d. 36-verso, vol. III).

19. Prin [decizia](#) Curții de Apel Bălți din 17 mai 2023 a fost admis apelul, a fost casată integral sentința și pronunțată o nouă hotărâre de încetare a procesului

penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală (art. 275 alin. (1) pct. 9) Cod de procedură penală). Decizia a fost emisă conform art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală. Instanța de apel a decis anularea sentinței, deoarece procesul penal a fost inițiat de un organ care nu avea competența necesară. Procurorul Alexandru Godorog, din cadrul Procuraturii r. Sîngerei, a dispus începerea urmăririi penale pentru abuz de serviciu comis de angajați ai IP Sîngerei. Același procuror a coordonat toate acțiunile de urmărire penală și a emis actele procedurale, inclusiv ordonanțele de punere sub învinuire și rechizitoriul. Conform art. 269 Cod de procedură penală, organul competent pentru efectuarea urmăririi penale în acest caz era CNA. Art. 270 alin. (9) Cod de procedură penală permite procurorului teritorial să preia urmărirea penală pentru infracțiuni comise pe raza sa activitate, dar acest lucru nu se aplică pentru cazurile care sunt deja atribuite prin lege unui alt organ, cum ar fi CNA. În acest caz, Procuratura Sîngerei ar fi trebuit să verifice competența și să trimită dosarul la CNA, care era autoritatea competentă să exercite urmărirea penală. În absența unei ordonanțe din partea Procurorului General sau a adjuncților acestuia, prin care să fi fost stabilită o altă competență, urmărirea penală a fost realizată de un organ care nu avea autoritatea necesară. Conform art. 251 alin. (2) Cod de procedură penală, în versiunea în vigoare la ziua pronunțării deciziei, încălcarea competenței după materie sau după calitatea persoanei, sau la sesizarea instanței, atrage după sine nulitatea actului procedural. În acest caz, ordonanța de pornire a urmăririi penale a fost emisă cu încălcarea competenței după materie. Prin urmare, toate actele emise de procurorul Alexandru Godorog, inclusiv ordonanța de începere a urmăririi penale, au fost considerate nule. Decizia motivată a fost pronunțată la 14 iunie 2023.

20. La 12 iulie 2023, procurorul Lilia Prisacari a depus recurs în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală. El susține că temeiul invocat pentru încetarea procesului penal a fost interpretat greșit. Legea prevede în mod strict cazurile în care procesul penal poate înceta. Procurorul are dreptul să preia orice cauză penală, conform art. 270 alin. (9) Cod de procedură penală, fără a fi nevoie de ordinul Procurorului General. Recurentul solicită casarea deciziei și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.

21. La 20 noiembrie 2023, Curtea Supremă de Justiție a solicitat apărării să depună referința, însă aceasta nu a fost prezentată.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

22. Cererea de recurs a fost depusă până la 01 septembrie 2023. La acea dată, partea relevantă a art. 427 alin. (1) pct. 6) și 16) Cod de procedură penală era următoarea:

„(1) Hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în următoarele temeuri:

6) ... hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ... instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței;

16) norma de drept aplicată în hotărîrea atacată contravine unei hotărîri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție.”

23. În perioada relevantă, Codul de procedură penală prevedea următoarele:

„**Articolul 251.** Încălcărilor care atrag nulitatea actelor procedurale

(2) Încălcarea prevederilor legale referitoare la competența după materie, la sesizarea instanței, ... , atrage nulitatea actului procedural.

(3) Nulitatea prevăzută în alin.(2) nu se înlătură în nici un mod, poate fi invocată în orice etapă a procesului de către părți, și se ia în considerare de instanță, inclusiv din oficiu, dacă anularea actului procedural este necesară pentru aflarea adevărului și justa soluționare a cauzei.

Articolul 257. Locul efectuării urmăririi penale

(2) Constatînd că această cauză nu este de competența sa sau că urmărirea penală poate fi desfășurată mai operativ și mai complet de către un alt organ de urmărire penală, ofițerul de urmărire penală este obligat să efectueze toate acțiunile de urmărire penală ce nu pot fi amînate și apoi să înainteze cauza procurorului pentru ca acesta să decidă trimiterea ei organului de urmărire penală competent.

...

(5) Procurorul General și adjuncții lui pot dispune, motivat, transmiterea cauzei de la un organ de urmărire penală unui alt organ de urmărire penală în conformitate cu prevederile prezentului cod.

Articolul 269. Competența organului de urmărire al Centrului Național Anticorupție

Organul de urmărire penală al Centrului Național Anticorupție efectuează urmărirea penală în privința infracțiunilor prevăzute la art... 324–335 din Codul penal.....

Articolul 270. Competența procurorului la exercitarea urmăririi penale

(9) În caz de necesitate, procurorul poate exercita personal urmărirea penală în orice cauză penală.

Articolul 270¹. Competența Procuraturii Anticorupție

(2) Procuratura Anticorupție conduce urmărirea penală în cauzele în care urmărirea penală este efectuată de organul de urmărire penală al Centrului Național Anticorupție.

Articolul 271. Verificarea competenței

(1) Organul de urmărire penală sau procurorul sesizat în modul prevăzut de art. 262 este obligat să-și verifice competența.

(2) Dacă organul de urmărire penală constată că nu este competent a efectua urmărirea penală, imediat, dar nu mai târziu de 3 zile, trimite cauza procurorului care exercită conducerea urmăririi penale pentru a o transmite organului competent.

...

(7) Procurorul General și adjuncții lui pot dispune, printr-o ordonanță motivată, efectuarea urmăririi penale de către orice organ de urmărire penală în conformitate cu prevederile prezentului cod.

Articolul 272. Cazuri urgente

În cazul în care organul de urmărire penală constată că urmărirea penală nu este de competența sa, el este obligat să efectueze acțiunile de urmărire penală ce nu suferă amânare. Procesele-verbale privind acțiunile efectuate în asemenea cazuri se anexează la cauza respectivă care se remite procurorului în conformitate cu prevederile art.271 alin.(2).

Articolul 274. Începerea urmăririi penale

(1) Organul de urmărire penală sau procurorul sesizat în modul prevăzut în art.262 și 273 dispune în termen de 30 de zile, prin ordonanță, începerea urmăririi penale în cazul în care, din cuprinsul actului de sesizare sau al actelor de constatare, rezultă cel puțin o bănuială rezonabilă că a fost săvârșită o infracțiune și nu există vreuna din circumstanțele care exclud urmărirea penală, informând despre aceasta persoana care a înaintat sesizarea sau organul respectiv.

Articolul 465⁴. Hotărîrea și efectele ei (recursul în interesul legii)

(1) Asupra cererii de recurs în interesul legii se pronunță prin decizie.

(2) Decizia pronunțată în interesul legii este obligatorie din ziua pronunțării și nu are efect asupra cauzelor deja soluționate printr-o hotărîre judecătorească irevocabilă.”

24. La 07 mai 2013, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție a adoptat [decizia 4-Iril-1/2013](#) pe marginea unui demers în interesul legii, în care a explicat următoarele:

„7.2. ... Va fi ... o încălcare a competenței materiale cazul cînd procurorul procuraturii teritoriale și-a atribuit competența de efectuare a urmăririi penale a infracțiunii, comise în teritoriul deservit, dar care este de competența exclusivă a CNA.

8. ... încălcarea regulilor privind competența după materie ... constituie încălcare esențială a legii procesual-penale, care atrage nulitatea probelor administrate la urmărirea penală de către organul de urmărire penală sau de către procuror nemijlocit.

...

Plenul reține că încălcarea normelor juridice privind competența după materie sau calitatea persoanei la urmărirea penală nu poate genera nulitatea tuturor actelor cauzei penale. Astfel, actele: de sesizare a organului de

urmărire penală (art.262-264 CPP); de începere a urmăririi penale și cele care s-au efectuat în temeiul art. 254, 257 alin. (2) CPP se vor considera legale.

Legiuitorul nu delimitează, după anumite criterii, competența organelor de urmărire penală și a procurorilor în materia începerii urmăririi penale. Potrivit art. 272-273 CPP, organele de urmărire penală, indiferent de competență, sînt în drept să dispună începerea urmăririi penale, care se confirmă de procuror.

... probele administrate în instanță prin intermediul constatărilor tehnico-științifice și medico-legale, expertizelor, documentelor și declarațiilor martorilor/părții vătămate, pot fi examinate și apreciate pertinenta, concludența și utilitatea lor pentru rezolvarea cauzei. Respectivul mijloace de probă, chiar dacă și au fost colectate și fixate de un organ de urmărire necompetent, pot fi administrate și verificate independent la etapa judecătii.

9. ... Plenul Colegiului penal atenționează instanțele de judecată că, dacă în cazul cînd la faza urmăririi penale, organul de urmărire penală ori procurorul a încălcat prevederile legii referitor la competență, avînd în vedere procedura penală care nu prevede posibilitatea restituirii cauzei penale de către instanța de judecată procurorului pentru refacerea actelor procedurale ce cad sub nulitate absolută, există un remediu prevăzut de art. 326 alin. (2) CPP, în sens că, la cererea procurorului, aceasta amîna examinarea cauzei și o restituie procurorului pe un termen de pînă la o lună, termen care mai poate fi prelungit pînă la două luni.

11. În conformitate cu art. 465³– 465⁴ CPP, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție, decide:

Admite recursul în interesul legii formulat de Procurorul General și stabilește că nu poate fi încetat procesul penal în baza art. 391 alin. (1) pct. 6) CPP, din motiv că s-a încălcat competența organului de efectuare a urmăririi penale, circumstanța care exclude sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

25. Decizia motivată a instanței de apel a fost pronunțată la 14 iunie 2023. Recursul a fost declarat la 12 iulie 2023, în mai puțin de 30 de zile, adică a fost depus în termen.

26. Art. 434 Cod de procedură penală prevede că instanța de recurs verifică legalitatea hotărîrii atacate doar în limitele invocate în recurs. Această prevedere nu permite instanței de recurs să admită recursul din alte considerente decît cele invocate în recurs, adică din alte argumente decît cele invocate în recurs. Dacă argumentele invocate în recurs sunt suficiente pentru admiterea recursului, în motivarea deciziei sale, Curtea Supremă de Justiție poate invoca argumente suplimentare, pentru a ușura înțelegerea hotărîrii sale și a contribui la rolul său

principal - asigurarea interpretării și aplicării uniforme a legislației în sistemul de justiție. Atunci când admite recursul, Curtea Supremă de Justiție de asemenea poate să nu fie de acord cu încadrarea juridică sugerată de recurent, atât în ceea ce privește temeiul de recurs, cât și privind alte aspecte de procedură sau de drept material (decizia CSJ nr. [1ra-560/23](#), § 50).

27. Prevederile din Cod de procedură penală cu privire la nulități au fost modificate după adoptarea deciziei instanței de apel. Conform art. 434 Cod de procedură penal, instanța de recurs verifică „legalitatea” hotărârii atacate. O decizie a instanței de apel care este legală la ziua adoptării ei nu poate fi casată în recurs pe motiv că, ulterior, a fost modificată legea sau au apărut circumstanțe noi. Același lucru rezultă implicit și din art. 435 alin. (2) lit. c) Cod de procedură penală, care vorbește în contextul admiterii recursului despre „eroarea judiciară” (încheierea CSJ nr. [1ra-1251/24](#), § 35). Prin urmare, legalitatea deciziei instanței de apel va fi examinată prin prisma legislației în vigoare la ziua adoptării deciziei.

28. Instanța de apel a constatat încălcarea competenței procurorului după materie. În această hotărâre, Curtea Supremă de Justiție va analiza doar acest aspect, fără a analiza efectele încălcării competenței după calitatea persoanei. De asemenea, interpretarea dată în această hotărâre se referă doar la legislația în vigoare la data emiterii actelor procurorului și, respectiv, a deciziei instanței de apel. Prevederile cu privire la nulități au fost modificate substanțial după emiterea acestor acte, prin [Legea nr. 245/2023](#), în vigoare din 22 august 2023.

29. Recursul a fost depus în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, în vigoare până la 01 septembrie 2023. În esență, acuzarea nu este de acord cu soluția de încetare, considerând motivarea instanței de judecată defectuoasă. Având în vedere hotărârea menționată în para. 24, recursul va fi examinat prin prisma în art. 427 alin. (1) pct. 16) Cod de procedura penală. Ultimul temei se referă la interpretarea legii în decizia atacată contrar jurisprudenței anterioare a Curții Supreme de Justiție.

30. Având în vedere că cei doi inculpați nu aveau calitatea de ofițeri de urmărire penală sau de investigații, completul este de acord cu instanța de apel că CNA era organul de urmărire competent să efectueze urmărirea penală pornită în temeiul art. 327 Cod penal. Completul de asemenea este de acord cu instanța de apel că, conform art. 270 alin. 9 Cod de procedură penală, procurorul nu își poate asuma competența CNA sau a procuraturilor specializate. Acest fapt rezultă expres din pct. 7.2 al [deciziei nr. 4-1ril-1/2013](#) (a se vedea para. 24). Conform art. 270 alin. 9 Cod de procedură penală, doar un procuror anticorupție putea retrage o cauză penală de la CNA pentru exercitarea urmăririi penale. Procurorul anticorupție nu putea ulterior transmite această cauză pentru exercitarea urmăririi penale unui alt organ de urmărirea penală. Acest fapt putea fi făcut doar de Procurorul General sau adjuncții acestuia, în temeiul art. 271 alin. (7) Cod de

procedură penală. În această cauză, o ordonanță a Procurorului General sau a adjuncților acestuia de acest gen nu există.

31. Curtea de apel a considerat nule toate actele procedurale emise de procurorul Alexandru Godorog, inclusiv ordonanța de începere a urmăririi penale. Din acest motiv a fost încetat procesul penal (a se vedea para. 19). Completul nu este de acord cu această constatare, pe care o consideră profund eronată. Concluzia curții de apel contravine deciziei nr. 4-1ril-1/2013, care, la momentul emiterii deciziei instanței de apel, era obligatorie în temeiul art. 465⁴ Cod de procedură penală (a se vedea para. 23). Anume din acest motiv, recursul este admis în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 16 Cod de procedură penală, în redacția legii de până la 01 septembrie 2023.

32. În pct. 8 din [decizia nr. 4-1ril-1/2013](#), Curtea Supremă a explicat în anul 2013 că încălcarea regulilor privind competența după materie atrage nulitatea probelor administrate la urmărirea penală de către organul de urmărire penală (a se vedea para. 24). Instanța de judecată nu a luat în calcul că, conform art. 274 alin. (1) Cod de procedură penală, ordonanța de pornire a urmăririi penale este emisă de organul de urmărire penală sau de procurorul sesizat. Conform art. 271 alin. (1) Cod de procedură penală, procurorul sesizat este obligat să-și verifice competența și dacă, după pornirea urmăririi penale, nu este competent să o exercite, imediat, dar nu mai târziu de trei zile, trimite cauza organului competent. Verificarea competenței după materie, până la emiterea ordonanței de pornire a urmăririi penale, este greu de realizat, deoarece până la acel moment nu este clar în baza cărui articol din Codul penal va fi pornită urmărirea penală, iar anume acest aspect determină competența materială. Conform art. 257 alin. (2) Cod de procedură penală, organul de urmărire penală incompetent este obligat să efectueze toate acțiunile de urmărire penală ce nu pot fi amânate. Din aceste norme rezultă că actele întocmite în contextul verificării plângerii conform art. 274 Cod de procedură penală, ordonanța de pornire a urmăririi penale și actele ce nu suferă amânare care au fost întocmite în termen de trei zile de la pornirea urmăririi penale nu sunt nule, chiar dacă au fost efectuate de un organ de urmărire penală care nu are competența materială să efectueze urmărirea penală. Același lucru rezultă și din pct. 8 al deciziei nr. 4-1ril-1/2013.

33. Completul de asemenea notează că urmează a fi făcută o distincție dintre art. 251 și art. 94 Cod de procedură penală. Primul se referă la nulitatea actelor procedurale, iar ultimul, la inadmisibilitatea probelor. Condițiile pentru nulitatea unui act procedural sunt diferite de cele care determină inadmisibilitatea probei. După cum a menționat Curtea Supremă de Justiție în pct. 8 al deciziei nr. 4-1ril-1/2013, probele nu devin inadmisibile, chiar dacă au fost colectate și fixate de un organ de urmărire penală care nu are competența materială, dacă acestea pot fi administrate și cercetate independent la etapa judecării cauzei.

34. Problema juridică existentă în această cauză nu ține de pornirea urmăririi penale. Ea ține de rechizitoriu. Conform art. 251 alin. (2) Cod de procedură

penală (versiunea în vigoare la ziua sesizării instanței), încălcarea prevederilor legale referitoare la sesizarea instanței atrage nulitatea actului procedural. Conform legii, infracțiunea prevăzută de art. 327 Cod penal ține de competența exclusivă a CNA, cu excepția cauzelor care sunt competența exclusivă a Procuraturii Anticorupție. Procurorul din Procuratura raionului Sîngerei, Alexandru Godoroga, avea dreptul să înceapă urmărirea penală. Cu toate acestea, Procuratura raionului Sîngerei nu a primit acordul Procurorului General sau al adjuncților acestuia pentru efectuarea urmăririi penale. Prin urmare, procurorul Alexandru Godoroga nu avea dreptul să întocmească rechizitoriu, și, respectiv, să sesizeze instanța de judecată. În pct. 9 al deciziei nr. 4-1ril-1/2013, Curtea Supremă de Justiție a explicat că, în asemenea situații, procurorul putea folosi remediul prevăzut de art. 326 alin. (2) Cod de procedură penală și reface actele procedurale. Procurorul nu a făcut acest lucru. Prin urmare actul de sesizare este lovit de nulitate, iar instanța se consideră nesesizată.

35. Completul constată că recursul în această cauză a fost depus doar de către procuror. Inculpații nu au depus recurs. Procurorul a susținut în recurs că decizia instanței de apel de a înceta procesul este eronată. Curtea Supremă de Justiție a fost de acord cu argumentele procurorului. Totuși, soluția care se impune ca urmare a admiterii recursului nu poate fi solicitată de procuror - trimiterea cauzei la rejudecare. Conform art. 435 alin. (1) lit. c) Cod de procedură penală, rejudecarea poate fi dispusă doar în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată în instanța de recurs. Rejudecarea de asemenea nu poate fi dispusă nici când eroarea nu poate fi corectată prin trimiterea cauzei la rejudecare. Completul subliniază, ca o chestiune de principiu, că acuzarea nu poate invoca în recurs greșelile proprii pentru a obține casarea unei hotărâri cu care apărarea este de acord. Prin urmare, rejudecarea nu poate fi dispusă pentru a aplica remediul menționat în para. 34. Pe de altă parte, conform art. 425 Cod de procedură penală, instanța de recurs nu poate crea o situație mai gravă pentru persoana în favoarea căreia a fost declarat recursul. Completul notează că art. 425 interzice doar agravarea situației apărării sau a părții vătămate. Ea nu exclude admiterea unui recurs al procurorului și pronunțarea unui hotărâri mai favorabile pentru apărare.

36. [Decizia nr. 4-1ril-1/2013](#) menționează în partea dispozitivă că nu poate fi încetat procesul penal în baza art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, din motiv că s-a încălcat competența organului de efectuare a urmăririi penale. În asemenea cazuri urmează a fi adoptată o hotărâre de achitare sau de condamnare. Din cauza erorilor procurorului, cauza nu a putut fi examinată în fond în instanța de apel. Prin urmare, sentința de condamnare nu poate fi adoptată în acest caz, inculpații fiind prezumați nevinovați. În același timp, încetarea acestui proces în temeiul art. 275 alin. (1) pct. 9) Cod de procedură penală ar putea ridica probleme prin prisma prezumției nevinovăției, deoarece acest temei de încetare este unul de nereabilitare, inculpații au pledat pentru achitare, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra fondului cauzei, iar în prima instanță inculpații au fost

achitați (a se vedea hot. CtEDO [Felix Gutu v. Moldova](#), 2020, §§ 44-71). În acest caz, instanța constată că acuzarea nu a dovedit în instanța de judecată existența faptei infracțiunii. Prin urmare, unica soluție posibilă este menținerea soluției din sentință, chiar dacă motivarea ei este diferită de motivarea din prezenta decizie.

37. Având în vedere circumstanțele prezentei cauze, soluția de achitare nu exclude stabilirea, în baza unui standard de probă mai redus, a răspunderii civile a inculpaților cu privire la aceleași fapte. Totuși, instanța civilă va verifica doar dacă a fost comis un delict civil. În hotărârea adoptată în procesul civil, instanța de judecată nu poate face declarații prin care să constate vinovăția inculpaților în comiterea infracțiunii incriminate (*mutatis mutandis* hot. CtEDO [Teodor v. România](#), 2013, § 39).

38. Având în vedere gravitatea erorilor admise de procurori, precum și consecințele acestora, completul consideră necesar de a emite o încheiere interlocutorie în temeiul art. 218 Cod de procedură penală, pe care o va expedia Procurorului General.

39. Din motivele de mai sus, în conformitate cu art. 435 alin. (2) lit. a) Cod de procedură penală,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite recursul procurorului Lilia Prisacari, casează decizia Curții de Apel Bălți din 17 mai 2023 și menține sentința Judecătoriei Bălți, sediul Sîngerei, din 30 noiembrie 2021.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Stella Bleșceaga

Judecători

Ghenadie Eremciuc

Vladislav Gribincea